

บทที่ 2

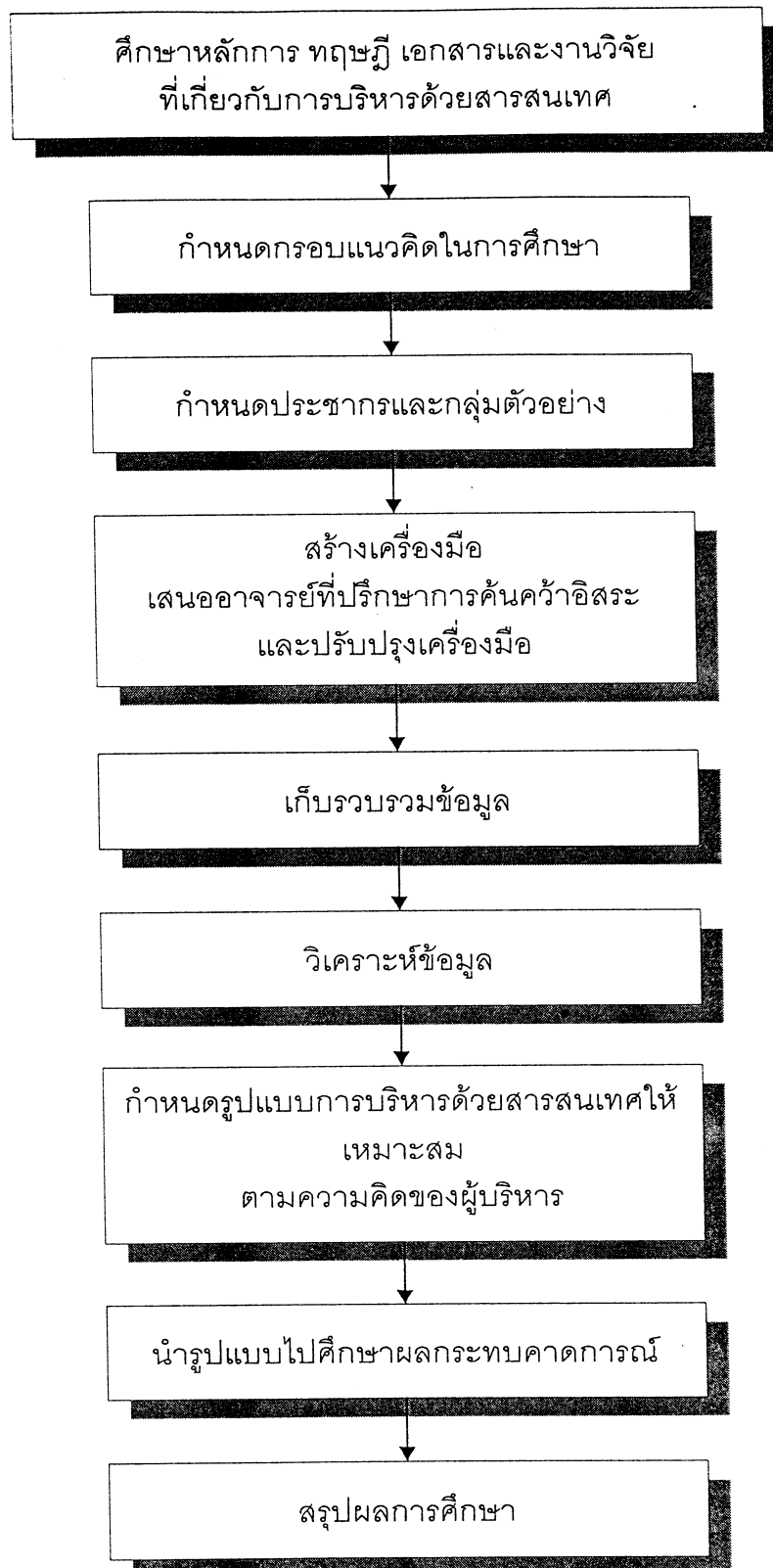
วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มุ่งที่จะศึกษาเพื่อทราบแนวคิดของผู้บริหาร ในการพัฒนาระบบบริหารด้วยสารสนเทศ ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงในอนาคต แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารด้วยสารสนเทศที่เหมาะสม สำหรับใช้ในการบริหารงานในสำนักงานคณบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ดังนี้

2.1 ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา

ในการดำเนินการศึกษามีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- (1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร และบทความทางวิชาการ ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารด้วยสารสนเทศ เพื่อการบริหารงานระดับมหาวิทยาลัย ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ
- (2) นำผลจากการศึกษาข้อ 2.1 (1) มาประมวล แล้วกำหนดกรอบความคิด สำหรับการศึกษา
- (3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา
- (4) สร้างเครื่องมือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกสำหรับผู้บริหาร เสนออาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระ และปรับปรุงเครื่องมือ
- (5) เก็บรวบรวมข้อมูล
- (6) วิเคราะห์ข้อมูล
- (7) กำหนดรูปแบบการบริหารด้วยสารสนเทศให้เหมาะสม ตามความคิดของ ผู้บริหาร เพื่อการบริหารงานในสำนักงานคณบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- (8) วิเคราะห์ผลกระทบคาดการณ์ต่อรูปแบบการบริหารด้วยสารสนเทศ ที่ออกแบบตามแนวความคิดของผู้บริหาร จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารและด้านสารสนเทศ
- (9) สรุปผลการวิจัยและนำเสนอรูปแบบการบริหารด้วยสารสนเทศ เพื่อการบริหารงานสำนักงานคณบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดังแสดงในแผนภูมิที่ 9 ดังนี้

แผนภูมิที่ 9 แสดงขั้นตอนดำเนินการศึกษา

2.2 หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis)

การศึกษาครั้งนี้ เป็นปัจเจกบุคคล คือ ผู้บริหารในระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะ ได้แก่อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี หัวหน้าสำนักงานอธิการบดี และหัวหน้าสำนักงานคณบดี

2.3 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.3.1 ประชากร (Population)

ในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาแนวคิดของผู้บริหารเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารด้วยสารสนเทศ เพื่อนำไปกำหนดรูปแบบระบบบริหารที่เหมาะสม ประชากรที่จะใช้ในการศึกษาในที่นี้ได้แก่ผู้บริหารกลุ่มต่าง ๆ รวมจำนวนทั้งสิ้น 112 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1 และตารางที่ 2

2.3.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร หาขนาดตัวอย่าง (Sample Size) ประมาณ 30 คน (Gay and Diehl อ้างถึงใน บัญชร แก้วสอง , 2538) รายละเอียดตามตารางที่ 2 โดยแยกรายละเอียด ดังนี้

(1) ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 6 ตัวอย่าง โดยเจาะจงเลือกอธิการบดี หัวหน้าสำนักงานอธิการบดี และจำนวนครึ่งหนึ่งของรองอธิการบดี จำนวน 8 คน คือ 4 ตัวอย่าง โดยการใช้การสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

(2) ผู้บริหารระดับคณะ กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 24 ตัวอย่าง โดยดำเนินการดังนี้

ก. ดำเนินการแบ่งกลุ่มของคณะ 17 คณะ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ คณะขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยใช้ค่าเฉลี่ยของเงินงบประมาณแผ่นดิน ในงบดำเนินการ หมวดค่าตอบแทน วัสดุ และวัสดุ ที่คณะต่าง ๆ ได้รับระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2538 -2540 และกำหนดช่วงอย่างเจาะจง โดยกำหนดเงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไม่เกิน 3 ล้านบาท สำหรับกลุ่มคณะขนาดเล็ก มากกว่า 3 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 6 ล้านบาท สำหรับกลุ่มคณะขนาดกลาง และมากกว่า 6 ล้านบาทขึ้นไปสำหรับกลุ่มคณะขนาดใหญ่ ดังรายละเอียดในตารางผนวกที่ 2

ข. คัดเลือกตัวแทนจากแต่ละกลุ่ม โดยการใช้การสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากกลุ่มละ 2 คณะ รวมเป็น 6 คณะ

ค. เลือกผู้บริหารจากคณะที่สุ่มได้ โดยเจาะจงเลือก คณบดี หัวหน้าสำนักงานคณบดี และจำนวนครึ่งหนึ่งของรองคณบดี จำนวน 24 คน คือ 12 ตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดจำนวนประชากรทั้งหมด โดยจำแนกตามตำแหน่ง

กลุ่มต่าง ๆ	จำนวนประชากร
1 กลุ่มผู้บริหาร ระดับมหาวิทยาลัย	
1.1 อธิการบดี	1
1.2 รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	1
1.3 รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา	1
1.4 รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และสารสนเทศ	1
1.5 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	1
1.6 รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย	1
1.7 รองอธิการบดีฝ่ายบุคคล	1
1.8 รองอธิการบดีฝ่ายสวัสดิการ	1
1.9 รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	1
1.10 หัวหน้าสำนักงานอธิการบดี	1
รวมจำนวน	10
2 กลุ่มผู้บริหาร ระดับคณะ	
2.1 คณบดี	17
2.2 รองคณบดีฝ่ายบริหาร	17
2.3 รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา	17
2.4 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ	17
2.5 รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	17
2.6 หัวหน้าสำนักงานคณบดี	17
รวมจำนวน	102
รวมทั้งสิ้น	112

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง		ประชากร	ตัวอย่าง
ผู้บริหารระดับ	1. อธิการบดี	1	1
มหาวิทยาลัย	2. รองอธิการบดี	8	4
	3. หัวหน้าสำนักงานอธิการบดี	1	1
ผู้บริหารระดับ	1. คณบดี	17	6
คณะ	2. รองคณบดี	68	12
	3. หัวหน้าสำนักงานคณบดี	17	6
รวมทั้งสิ้น		112	30

2.3.3 ผลการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่กำหนดไว้ จำนวนรวม 30 ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างตามรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 2 และตารางที่ 3

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.4.1 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ทำการสร้างเครื่องมือขึ้นจากกรอบความคิด และวัตถุประสงค์ของการศึกษา และทำการปรับปรุงเครื่องมือโดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความตรง (Validity) ให้ความเห็นชอบในด้านความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในเครื่องมือ ปรับปรุงจนได้เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

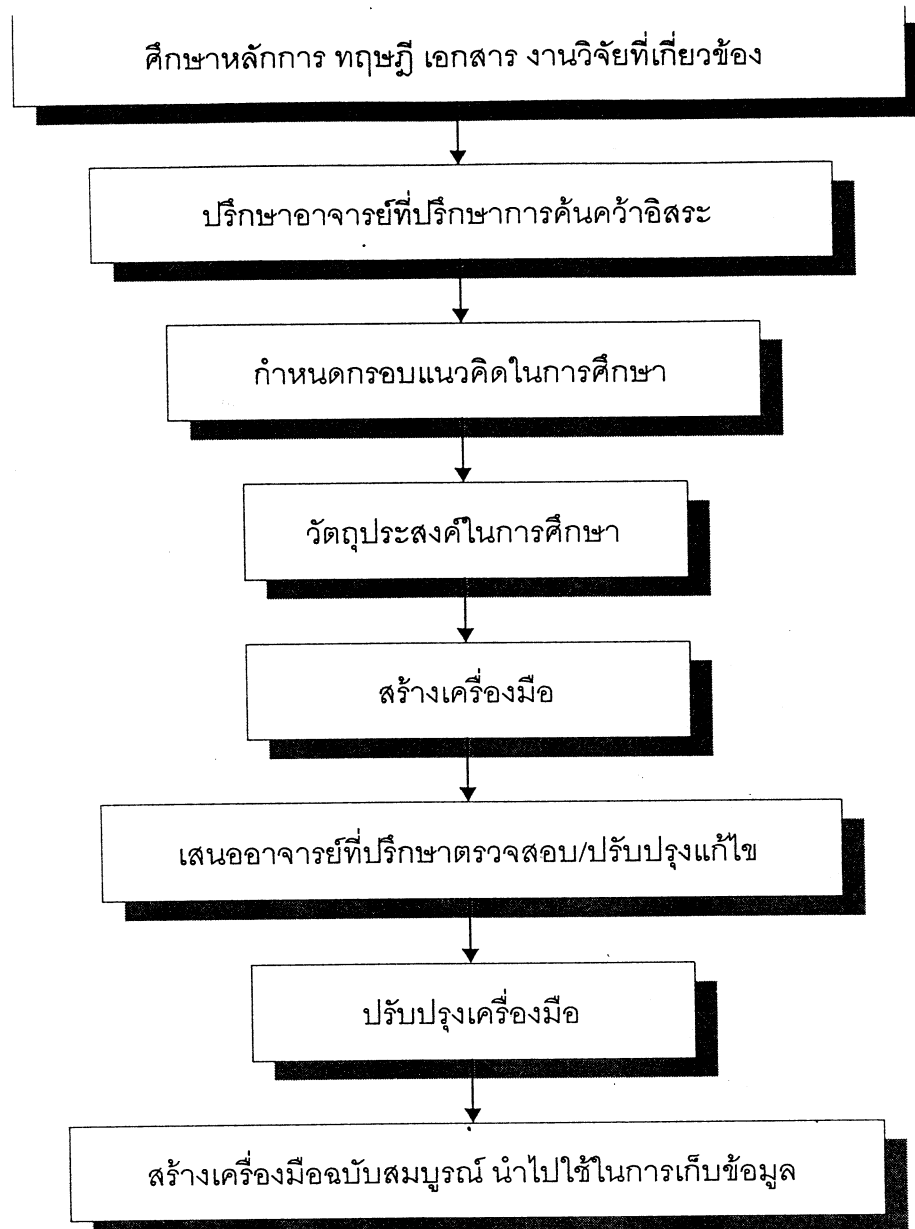
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังแผนภูมิที่ 10

2.4.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือในการศึกษาจำนวน 1 ชุด ที่ใช้สำหรับผู้บริหารจะมีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และดำเนินการสัมภาษณ์เจาะลึก ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข โดยจะทำการสัมภาษณ์เนื้อหาแนวคิดในการพัฒนาระบบ การบริหารด้วยสารสนเทศ และความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย (จำนวนรวม 6 ตัวอย่าง)	ผู้บริหารระดับคณะขนาดใหญ่ (จำนวนรวม 8 ตัวอย่าง)	ผู้บริหารระดับคณะขนาดกลาง (จำนวนรวม 8 ตัวอย่าง)	ผู้บริหารระดับคณะขนาดเล็ก (จำนวนรวม 8 ตัวอย่าง)
อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และสารสนเทศ รองอธิการบดีฝ่ายบุคคล หัวหน้าสำนักงานอธิการบดี	คณะวิศวกรรมศาสตร์ - คณบดี - รองคณบดีฝ่ายบริหาร - รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา - หัวหน้าสำนักงานคณบดี คณะทันตแพทยศาสตร์ - คณบดี - รองคณบดีฝ่ายวิชาการ - รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา - หัวหน้าสำนักงานคณบดี	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ - คณบดี - รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา - รองคณบดีฝ่ายวิชาการ - หัวหน้าสำนักงานคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ - คณบดี - รองคณบดีฝ่ายบริหาร - รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา - หัวหน้าสำนักงานคณบดี	คณะวิทยาการจัดการ - คณบดี - รองคณบดีฝ่ายบริหาร - รองคณบดีฝ่ายวิชาการ - หัวหน้าสำนักงานคณบดี คณะสัตวแพทยศาสตร์ - คณบดี - รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา - รองคณบดีฝ่ายวิชาการ - หัวหน้าสำนักงานคณบดี

แผนภูมิที่ 10 แสดงขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.4.3 การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาจะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- (1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (2) นำข้อมูลจากการศึกษามาสร้างคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เสนอต้นร่างต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านการใช้ภาษา (Wording) แล้วนำต้นร่างไปปรับปรุง

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

- (1) ขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้บริหาร
- (2) ผู้ศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้วยตนเอง โดยการจดบันทึก และบันทึกการสัมภาษณ์ ด้วยเทปบันทึกเสียง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยผู้ศึกษาสัมภาษณ์ด้วยตนเองครั้งนี้ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้คิดเป็นร้อยละ 100.00 ใช้เวลาสัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 ถึงวันที่ 28 สิงหาคม 2541

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ จะสามารถวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

- (1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ถูกสัมภาษณ์ เป็นแบบสำรวจรายการ วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) แล้วนำเสนอในรูปตาราง ประกอบความเรียง
- (2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการบริหารงาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ศึกษาจากเอกสาร และวิเคราะห์โดยการนำเสนอในเชิงพรรณนาบรรยายความ
- (3) แนวคิดของผู้บริหาร ในการพัฒนาระบบบริหารด้วยสารสนเทศ ของสำนักงาน คณบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น สรุปแนวคิดจากผลของการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และนำเสนอสรุปแนวคิด ในเชิงพรรณนาบรรยายความ
- (4) การกำหนดรูปแบบระบบบริหารที่เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ของสำนักงาน คณบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิเคราะห์จากผลสรุปแนวคิดของผู้บริหาร เอกสาร ทฤษฎีต่าง ๆ และนำเสนอในรูปแบบพรรณนาบรรยายความ

2.7 การศึกษาผลกระทบคาดการณ์

การศึกษานี้ เมื่อวิเคราะห์แนวคิดในการพัฒนาระบบบริหารด้วยสารสนเทศของผู้บริหารแล้ว นำผลการวิเคราะห์มากำหนดรูปแบบระบบการบริหารที่เหมาะสมของสำนักงาน คณบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และจะนำรูปแบบดังกล่าวไปศึกษา ผลกระทบคาดการณ์จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหาร และด้านสารสนเทศ และนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาบรรยายความ